

B.A.F.

70415

MANUA
de
TEOTRAFIE.

BUKURESTI,
Tipografia Pitarului K. Penkobitz.

MANUAL

de

ГЕОГРАФИЯ ЧЪМЪКЪ

примитъ де Комисия професоралъ
пентру

ТРЕБЪИЦА ТИФЕРЛОР ЛИЧЕПЪТОРИ.

De

Ф. АРОН,

Професор де Историа генералъ ин Колеџа
национал Сф. Сава дин Букуреџи;

Преџа este 2 леї.

БЪКЪРЕѢИ.

Типография ПитарелѢи Констандин ПенковичѢи.

1839.

www.dacoromanica.ro

География este descrierea пѣмѣнтѣлуї.

Fiind кѣ пѣмѣнтѣла este рѣтѣнд, де ачѣа се пѣмѣне ши ГЛОВ саѣ СФЕРЪ.

Ачѣст глов саѣ сферѣ се импартѣ ин доѣ емисферѣ; зѣнѣла oriental саѣ despre рѣсѣрит, ши алѣла occidental саѣ despre аѣс; амѣндоѣ емисферѣле фак Мапа мондѣла.

География се имваѣѣ пе Харте, пе карѣ се имѣѣѣимазѣ саѣ пѣмѣнтѣла интрѣг прекуѣ пе мапа монд, саѣ пѣмаї о партѣ прекуѣ Еуропа, орї пѣмаї о царѣ прекуѣ Цара ромѣнеасѣ.

Ла фиѣѣѣ карѣ хартѣ Естѣла саѣ рѣсѣритѣла се сокотѣѣѣ despre мѣна дреантѣ; Вѣстѣла саѣ аѣсѣла despre мѣна стѣнѣ, Nordѣла саѣ мѣазѣ noante din сѣс, ши Sudѣла саѣ мѣазѣзи din жос.

Сѣр-

SURFAȚA PĂMÂNTULUI este împărțită în două părți: în Uskat și Apă. Ți împărțind toată suprafața pământului în 9 părți, Țskatul cuprinde numai 2 părți, și 7 cuprinde apă.

Uskatul se împarte în: Conținute, Insule săi Ostrove, Peninsula, Istme, Munci și Capuri.

Conținut numai o parte mare de Țskat pe care sânt mai multe Staturi. —

Conținute sânt 5: Europa, Asia, Africa, America și Oceania săi Australia, ori Polinezia.

Insula săi Ostrovul este o parte de Țskat mai mică de cât Ți conținut și încunjurate de toate părțile cu apă. — Mai multe ostrove Țiul lângă altele în Oceane săi mări se zic Arhipelag.

Peninsula este Ți Ostrov care despre o parte se împereșă cu Țskatul. — Limba aceea de pământ care împereșă peninsula cu Țskatul se numește Istm.

Munte numai o ridicare mică de pământ cu întindere mai multă săi mai puțină. — Unid munci arhipelaguri și se zic Vulcani.

Capul zicem că este o parte de Țskat ascuțită ce se întinde în apă.

Toată apa ce încunjoră tot Țskatul o numai

mim Ocean. — Oceanul după deosebire locu-
rile are numiri deosebite, precum: Oceanul cea
mare saŭ Pacific despre estul Asiei și vestul
Americii; Oceanul Atlantic între Europa, A-
frica și America; Oceanul Austral despre su-
dul Africii și al Asiei; Oceanul îngrețat dela
nord, și Oceanul îngrețat dela sud.

Apa se mai împarte în Mări, Golfuri,
Strâmtoari, Bălci și Râuri.

Marea este o parte mare de Ocean saŭ de
altă Mare ce se întinde pântre Țesat. — Mă-
ri în Europa sânt aceste: marea Meditera-
nă, marea Adriatică, marea de Marmara,
marea Neagră, marea de Azof, marea
Nordului, marea Baltică și marea Al-
bă. — În Asia este marea Caspică, marea
Indiei, marea Chinei și marea Japoniei. —
În America este marea Antilelor.

Golf saŭ sânt este o parte de Mare saŭ
de Ocean mai mică de cât o Mare ce se in-
tinde pântre Țesat. — Golfuluri mai mari în
Europa sânt: golful Botnic și Finic dela
marea Baltică, golful Skager Rak și Ka-
tegat dela marea nordului. — În Asia este
golful Arabic saŭ marea Roșie și golful
Persic dela marea Indiei. — În America e-
ste

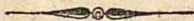
ste Голфудъ|Мексикѹлѹи, Голфудъ Хѹсон
ші Бафин дела Очанѹл atlantik.

Балѹ нѹмим о индере де апѹ стѹтѹоа-
ре каре прін каналѹрї не сѹв пѹмѹнт се им-
преѹнѹ кѹ вре ѹн рѹѹ саѹ кѹ вре о море.

Стрѹтоаре нѹмим о лимѹ де апѹ че им-
преѹнѹ шѹрї кѹ очане, шѹрї кѹ шѹрї шї ал-
теле.

Рѹѹ саѹ гѹрлѹ este о кѹрѹере де апѹ че
се варсѹ ин очане, шѹрї, бѹлѹї саѹ алте рѹ-
ѹрї. Унеде дин рѹѹрї ин кѹрѹереа лор фак Ка-
таракте ѹнде ана де сѹс се арѹнкѹ ин жос
кѹ море згомот шї репезиѹне.

Порт саѹ лиман este ѹн лок ла марѹinea
вре ѹнеї шѹрї саѹ очан, ѹнде стаѹ корѹбиле
пентрѹ негодѹ саѹ пентрѹ а фї сигѹре де фѹр-
тѹнї. Портурїле ѹнеде сѹнт фѹкѹте дела па-
тѹрѹ, нар алтеле сѹнт фѹкѹте де оаменї.

Фамилїе зичем кѹ este о societate микѹ
алѹѹитѹ де татѹ шї де мѹмѹ шї де конї лор.

Seminѹie нѹмим ѹн нѹмѹр mare де фа-
милїи каре се траг дела о синѹрѹ фамиліе.

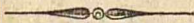
Наѹie нѹмим о societate mare алѹѹитѹ
де ѹн нѹмѹр де семинѹїї че ворбеск tot о лим-
ѹѹ, шї аѹ tot ѹн фел де обичеїѹрї шї пѹравѹрї.

Stat

Stat nymim o intindere de pământ aї кь-
рѣа лѣкѣиторї сѣнт сунуші тоѣї ла нїше ле-
ѣї саѣ правїлї, шї ла о кѣрмѣуре пналѣ че
нѣ атѣрнѣ дела алта. — Кѣнд дїнтр'ѣн stat se
рїдїкѣ ѣн нѣмѣр mare de лѣкѣиторї шї se дѣк
днтр'алте пѣрѣї, атѣнѣї ачестїа se сїк Колонїї.

Провїнѣе зїчем кѣ este o parte a ѣнѣї
stat шї a кѣрїа стѣпѣнїре атѣрнѣ дела кѣрмѣ-
їреа чеа пналѣ a statѣлѣї.

Statѣрїле дѣпѣ intinderea лор, саѣ дѣпѣ
organizaѣїа лор дїн лѣѣнтрѣ, аѣ нѣмїрї deo-
sїvїte; ѣнеле se зїк Дшпѣрѣїї, алтеле Rїgate,
Дѣкѣтѣрї, Прїнѣїпатѣрї, Репѣблїчї, Чѣтѣїї slo-
vode шї алтеле.

Е У Р О П А .

Еѣропа este partea пѣмѣнтѣлѣї чеа маї
мїкѣ, дар чеа маї чївїлїзатѣ. — Еа se мѣрѣї-
непѣ despre est кѣ Архїпелѣгѣл, стрѣмтоареа
de Галїнолї саѣ a Dardanelelor, marea de мар-
мара, стрѣмтоареа Konstantinopolѣлѣї, marea
неагрѣ, стрѣмтоареа Феодоросїа, marea de А-
зоф, рѣѣл Don шї кѣ Asia прїн мѣнѣї Урал;
despre syd кѣ стрѣмтоареа de Дївралтар шї

marea

marea mediterană; despre vestă cу oceanul atlantic și despre nord cу oceanul arctic.

Clima Europei este deosebită; către nord este foarte friguroasă; pe la mijloc este potrivită, iar la sud este caldă și dulce.

Produsele Europei cele mai multe și frumoase sânt aduse dintr'alte părți de lume și sântite aici. Din vegetale să șăduri are Europa: grâu, porumb, orez și alte grâne; felurimi de legumi, poame și roduri delicate: lămâi, portocale, smochine, măsline, vin, bumbac, trestie de zahar, in, cânepă, tutun și altele. — Din animale să șăduri are: vite cașnice, porcun: cai, boi, oi, capre, bivoli, rășători, porcun și șăduri sълвaticе; are felurimi de пъșри, vermi de mътасă, albine, felurimi de пещи și altele. — Din minerale să șăduri пământале are: aur, argint, арам, фер, пълм, меркурий să șăduri argint viș, sare, пучоасă, кървуні de piatră, мармур, pietri scумне, кіклайар, порцелан, var și ане minerale calde.

Лькуніорі in Europa sânt peste 200 milioane care inкнпеск deosebite Naцii дунп лимбъ și обичеири, și deosebite staturi дунп кърмуреа лор.

Лимби de кпpetenie din care s'ащ фькунт
și

ші ателеле, sânt în Еуропа 11; iar sôkotinduse ші dialектеле, кy totула фак 587 лимбѣ.

Релиѣи де кьнетение în Еуропа sânt 3: чеа крещинеаскь, чеа евреѣаскь ші чеа махomedань саѣ турчеаскь.— Релиѣа крещинеаскь се desparte în чеа православникь, чеа католикь саѣ папистикь, чеа [лутерань, чеа реformatь саѣ калвинистикь, чеа англикань ші алте multe eresuri.

Еуропеѣи intrek în културь пе toate челеалате наѣи але челоралаате пьрѣи де луме. Щипцелеле sânt aduse ла чеа маѣ иналть треапть; артеле ші меншешугурѣле sânt în флоаре; фабрѣѣле ші мануфактурѣле skot tot фелула де лукрурѣ; пероѣула Еуропи este intins peste tot пьшѣнтула: toate ачесте фак ка наѣиеле Еуропене сь fie челе маѣ инвьѣате ші маѣ чивѣлизате.

Ан Еуропа sânt 3 Имперѣѣи: Имперѣѣа Русѣи, Имперѣѣа Австриѣи ші Имперѣѣа Турѣѣи.

Rirate каре фак statурѣ neatъrnate în Еуропа sânt ачесте: Portugalia, Spania, Франца, Britania, Белѣѣа, Оланда, Швеѣѣа ші Norvegia, Danimarка, Прусѣѣа, Saksonia, Birtemberг, Баварѣѣа, Sardinia, Неаполула ші Siciliале, Гречѣѣа ші Хановра. — Челеалате rirate ка-

re mai sânt кѹ нумеле, ка ніше провинції сânt intrupate кѹ алте Statурї.

Дукатурї шї Принципатурї каре фак statурї deosivite сânt май мѹлте.

Este in Еуропа шї yn Stat Бисерико политик, Statул Папей.

Републічї in Еуропа сânt: Елвекїа, Остроавеле Іониче. Сан-Марино; asemenea шї четъциле слободѣ: Хамбург, Ліубек, Брема, Франкfort дела Main, шї Краковїа.

Прїнципатѹл Ромѹніей.

Romѹnia se хотъраде ла nord кѹ Transilvania шї Moldavia; ла est шї syd кѹ Тѹрчїа prin Дѹнѹре; ла west кѹ Тѹрчїа prin Дѹнѹре шї кѹ Banatul Ungarїї.

Мърїмеа ромѹніей este de 100 леге in лундїме, 55 леге in лъдїме шї peste tot de 3112 леге пѣтрате:

Мунци ромѹніей сânt о ратурѹ дїн Карпацї че о мърдїнеск де кѣтре nord шї о deosivesк de Transilvania; кар prin мїжлокѹл еї сânt deosivite деалурї кѹ intindere май мѹл-

тѹ

тѣ саѣ маї пущинѣ, дѣнтре каре не челе маї
мѹлате сѣнт сѣдите виї.

Рѣурї ип ромѣнія сѣнт мѹлате дар челе
insemnate сѣнт ачесте: Дѹнѣреа каре о ѹдѣ
ип тоатѣ марѣinea деспре мѣазѣ зи, рѣсѣрит
ши апѹс; Жѣиѹл каре кѹрѣ дѣн Карпаѹї ши
се варсѣ ип Дѹнѣре; Олтѹл каре дѣн Transil-
vania пѣнтре Карпаѹї кѹрѣ prin Цара ромѣ-
neaskѣ ши се варсѣ ип Дѹнѣре апроане де че-
tatea тѹрчeaskѣ Нікопол; Арѣешѹл каре кѹр-
ѣ дѣн Карпаѹї ши се арѹнкѣ ип Дѹнѣре; Дѣм-
бовїца каре кѹрѣ дѣн Карпаѹї ши се варсѣ
ип Арѣеш; Іаломїца каре дѹпѣ че приимеѣе
маї мѹлате рѣурї маї миѣї се варсѣ ип Дѹ-
нѣре; Прахова се варсѣ ип Іаломїцѣ; Бѹзѹл
каре се варсѣ ип Siret че vine дѣн Молдова
ши апої се арѹнкѣ ип Дѹнѣре.

Кліма ромѣніей есте потрївїтѣ, не ла мѹн-
цї есте пущинтеа маї рече, иар ла кѣмпн есте
дѹлче. — Пѣмѣнтѹл есте ферїчїт ип родїре, ши
кѣнд ар фї лѹкрат vine с'ар пѹтеа диспѹта кѹ
челе маї бѹне локѹрї а ле Еѹропї. Дѣмѣр-
цїреа лѹї ип мѹнцї, деалѹрї, кѣмпнїї, пѣдѹ-
рї ши рѣурї ипфѣдїшазѣ чеа маї пїторескѣ
прївїре. Мѹндї сѣнт плїнї де добїтоаче сѣл-
ватїче, ши аѣ челе маї бѹне пѣшѹнї кѹ флорї
ароматїче пентрѹ тѹрме де добїтоаче, ип

кѣт ши динтр'алте пѣрцї streine вїн турме ın
vremea верї ка сѣ паскѣ ачї; не деалурї сѣнт
сѣдите вїї ал кѣрора вїн ку вунѣтатеа апропе
сѣ ковѣршаскѣ не челе ынгуфенїї; не кѣмпїї
се фак вукателе ку пунѣнтїкѣ остенеалѣ а лѣ-
кѣиторїлор; ın рѣурї се гѣсеше аур ши сѣнт
чеї маї делїкацїї пещї; тар пѣдурїле аѣ челе
маї вуне lemne de конструнѣїе саѣ фачере де
корѣвїї ши де орї че лѣкѣрѣ.

Продуктеле ромѣнїей ар пуѣа фї ши маї
мѣлте ши маї ınфелурїте ши маї ку ınвїелшѣ-
гаре кѣнд с'ар лѣкѣра пѣмѣнтѣл кум се каде
ши с'ар прецї вунѣтатеа лѣї. Дїн веѣетале
аре ку ındestѣларе: грѣѣ, порѣмѣ, меїѣ, орз,
кѣнепѣ, ın, тѣтѣн, tot фелѣл де легѣмї де
грѣдїнѣ, родурї ши поаме; дїн анїмале саѣ
вїеѣїтоаре аре: ої, вої, бїволї, каї, рѣмѣто-
рї, капре, їенурї, вѣлпї, пѣсѣрї ши алте до-
вїтоаче атѣт дomesнїче кѣт ши сѣлватїче; дїн
minerale чел маї мѣлт продукт este sarea,
ѣупѣ ачeasta пѣкѣра; сѣнт ши алте minerale
дар нѣ сѣнт кѣѣтате; сѣнт ши апе minerale
ın маї мѣлте пѣрцї але цѣрї, прекѣм ла О-
лѣнецїї, Кѣлїмѣнецїї, Пѣчїoasa, Бреаза, Ні-
фон, Кѣмпнѣлѣнѣ ши алтеле.

Попѣлация ромѣнїей се сѣе ла 1,500,000
лѣкѣиторї; дар ѣупѣ ınтїндефеа локѣлѣї с'ар пу-
tea

tea хрѣні инкъ de 5 орі аѣци лѣкѣторі. А-
 фаръ de ромѣні сѣнт ин Цара ромѣнеаскъ
 лѣкѣторі: сѣрбі, гречі, овреі, немци, угурі,
 armenі, Французі ши алци; о мѣлциме de цѣ-
 гані динтре каре чеі маі мѣлци каре умбла маі
 nainte nomadisind prin царъ, сѣнт statorniciци
 кѣ лѣкѣинца prin ораше ши сѣте.

Култура ин Цара ромѣнеаскъ mainteazъ
 prin пѣдѣнтикъ Industrie ши оаре каре Manу-
 фактури, dar маі кѣ самъ prin негод кѣ про-
 дѣктеле пѣмѣнтѣлуі.— Пентру Instrукия пѣ-
 бликъ саѣ инвѣдѣтура овѣеаскъ este ин Букѣ-
 реци yn Личеѣ национал ши ин Краіова о шко-
 алъ централъ; prin капиталеле жѣдеделор сѣнт
 школі нормале, ши prin toate satele din тоа-
 тѣ цара сѣнт школі комѣнале, ин каре пре-
 тѣтѣнденеа este introdѣс methodѣ Ланкастері-
 ан. Кѣтре ачеаста пентру креѣтереа копѣилор
 ши а fetелор сѣнт институті ши pensioane. Ро-
 мѣні дѣпѣ карактерѣл лор аѣ дѣх ши диспо-
 зицие de а инваца орі че. Лѣмба националѣ дѣ
 ромѣнілор инлеснире de а инвѣца орі че лѣм-
 бѣ streinѣ, ши фѣнд кѣ tot дѣпѣ карактерѣл
 лор аѣ дѣх имѣтѣтор de а инвѣрѣциша овѣчеіурі
 ши пѣравурі polite, este пѣдежде кѣ introdѣ-
 кѣндѣсе гѣстѣл чеа бун интре дѣнши, civiлиза-
 цѣа

ция о съ inainteze вѣрвѣтеце ши Къльтура лор о съ fie in флорае.

Religie domnitoare in Цара ромѣнеаскъ este чеа православникъ; dar se сѹфере ши католичї аѹ паписташї, лутеранї, калвинї, арменї ши овреї. Pentру клеруа бисерическ православник este in Цара ромѣнеаскъ yn Mitropolit че shade in Букурещї, ши 3 Епископї: ал Рѣмникулуї, ал Бузѹлулуї ши ал Арѣешулуї. Pentру инвѣдѹтура клерулуї сѣнт патру Seminare. Сѣнт in Цара ромѣнеаскъ о сумѣ де мѣнѣстїрї марї ши скитурї маї мицї; ynıле din Мѣнѣстїрї сѣнт inzestrate ку шощї вѹне ши аѹ венитурї марї; in ynıле сѣнт кѣлугѣрї ши in алтеле кѣлугѣрїце.

Konstituция Принципатулуї ромѣнеї se копінде in регуламентуа органик, in каре сѣнт леѹвите intokmirї pentру toate рѣшурїле администрациї, адикъ: pentру жудекѣторїе, фїнанце, полицие, милицие, клеруа бисерическ ши Инструкция публикѣ. Пинтр' ачест регуламент с'а леѹвит ши о общеаскъ адѹнаре че се инкїпѹеце де Депутаци Орашелор ши аї жудецелор, ши каре in tot ануа се стрѣнѣ in Букурещї супре а кївзуї ши а леѹви ори кѣте прївеск ла инвѹнѣтѣдїреа дѣрї ши не каре гѹвернуа аѹ стѣпѣлїреа аре съ ле пѹе in лѹкране.

România se împarte în două: în partea din coastă de Olt și partea dincolo de Olt; și țărâș se subdivizează în 18 județe dintre care 13 sânt din coastă de Olt și 5 în partea dincolo de Olt, unele sânt muntene și altele câmpene.— În capitala Fișeckьруа judeц este un Кьрмьитор ал judeцулуй întreg pentru публицуіреа și имплицуіреа поручилоу гьвернулуй, pentru стрьндереа дъждіи și pentru требале полиціенесі. Este și un трибунал judeкьтореск де инѣа черчетаре și un Полицаіѹ. Кьтре ачеаста este și un Magistrat алкьтуіт дін Оршані supе имьуньтъцуіреа și инфрумсецареа Орашулуй.

ЖУДЕЦІЛЕ МОНТЕНЕ АЛЕ РОМЪНІЕІ.

1.) Mehedinți кь capitala Чернеці. — Апроане де Чернеці сânt рьинеле vestитулуй под че Императула Romanilor Траіан ал фьку peste Дуьре, și care маі мулт де 1700 ані стаѹ в Дуьре фьр' а фі пьхьт фьрца апей сь ле strіche de tot. Tot ачї апроане сânt și рьинеле четьці Severinului care акьм се зиче пь маі ѣурьула Severinului. — Антр' ачест judeц este

este un orășelul Bara de aramă care se zice așă de cănd Austriaci aș stăpânit românia din коло de Олт ши аș deskis вѣи de aramă care mai пе урмѣ s' aș inkis.

2.) Горжул ку капиталала Тѣргужиулуї.

3) Вѣлчаеа ку капиталала Рѣмникула апроапе de Олт. Аїчи este сказула Епископиї Рѣмникулуї ал кѣруа Епископ поартѣ titлу de Епископула пѣулулуї Severin, din прїчинѣ къ ачeastѣ Епископие а fost mai nainte ла четatea Severinулуї care дѣпѣ че s' a strikat, Епископия s' a mytat ла Рѣмник. Дн Рѣмник este ши о бисерїкѣ католикѣ. — Апроапе de Орашула Рѣмник este орашула Окла mare ку Окне de sare, din care пе tot ашула се skot оарекштева milioane oka sare. Дн жудецула ачesta este ши un deal ку вїи преа вѣне, din care вїшула че се фаче ла Дрѣгъшанї este чел mai буn din Цара ромѣнеаскѣ.

4.) Арѣешула ку капиталала Питещи, ораш ку pozїrie фрумoасѣ лѣнгѣ рѣула Арѣеш ши insemnat pentрѣ негоцула че се фаче ачи. — Пе Арѣеш in sus este Куртеа de Арѣеш орѣшел фрумушел ку рѣинеле унеї четѣдї unde Radула Negру intѣйла Принц ал дѣрї ромѣнецї 'șia mytat rezidenția dela Кѣмпулулур. Дн орѣшелула Куртеа de Арѣеш este ши о мѣнѣ-

stire

stire a кърѣа бiserікѣ este ziditѣ de Neagoe
 Basarab Domnѣа църѣ, шѣ are pardoseala de
 martѣрѣ, колоанеле нарѣшѣ de martѣрѣ; шѣ
 pentрѣ тоатѣ подоаба шѣ фрѣмѣсецеа са нѣ-
 ste нѣмаѣ чеа din тѣѣ in цара ромѣнеаскѣ,
 чѣ este vizitatѣ шѣ de мѣлцѣ кѣлѣторѣ streinѣ.
 Ла Арѣеш este шѣ скаунѣа Episcopіѣ Арѣе-
 шулуѣ.

5.) Мѣшчелѣа кѣ капиталѣа Кѣмпѣлулѣнѣ, о-
 раш кѣ pozіѣіе фрѣмоасѣ, каре pentрѣ аерѣа
 сѣѣ чел кѣрат, este vizitat in времеа верѣ de
 сѣмѣ de persoane deosіbіte. Мѣtre бiserіѣіе
 православноѣе este шѣ o бiserікѣ католикѣ. —
 Дела Кѣмпѣлулѣнѣ маѣ спре мѣлцѣ пѣрѣнтел
 сѣнт нѣше рѣинѣ дела o четате веке не каре
 а zidito Radѣа Negрѣа intѣѣлѣа Prinѣа ал църѣ
 ромѣнецѣѣ, шѣ ѣnde intѣѣѣ шѣ intѣѣѣ s'a нѣс
 temeіѣ ла statѣа ромѣнілор. — Мѣ жѣдецѣа
 ачеста este шѣ ѣн deal лѣнѣ кѣ вѣѣ ѣnde se
 фаче вѣн бѣн.

6.) Дѣмбовіѣа кѣ капиталѣа Тѣрговіѣеа, о-
 раш фрѣмос ашезат не o кѣмпіе пѣлѣкѣтѣ,
 шѣ inkѣнжѣрат de импрежѣрѣрѣ desфѣтѣтоаре.
 Маѣ inainte de a se мѣта скаунѣа Prinѣіnatѣ-
 луѣ in Бѣкѣрѣцѣѣ, residenѣіа Prinѣілор стѣ-
 пѣнitorѣ ѣра in Тѣрговіѣе. Орашула ачеста а
 скѣзѣт foarte мѣлат кѣ креѣереа шѣ имфрѣ-
 му-

muşeşarea Букурешілор. Аре о четате ип рѹ-
 инї дин времіле Принцілор че лѹкуіа ачі, ase-
 menea ши аalte мѹлате палатурї tot ип рѹинї
 Este ачі ши о Мітрополіе веке; tot ачі апроа-
 пе este ши фабрікѹ де стіклѹ.

7.) Прахова ку капиталала Плоесці ораш ма-
 ре ши импопулат бинішор. Негодѹла че се фаче
 аичї este important. Tot интр' ачест жудец маї
 спре мунці este ши орѹшелѹла Кѹмпіна ип
 дрѹмѹла кѹтре Transilvania ши апроапе де ка-
 ре се скоате пѹкурѹ ип destѹлѹ. Дѹпѹ ачeasta
 este Телега Оунѹ де sare vestіѹ.

8.) Сѹкѹені ку капиталала Бѹковѹла. Интр' а-
 чест жудец este ши орашѹла Вѹлені demѹnte
 ип дрѹмѹла кѹтре Transilvania. Апроапе де а-
 чест ораш сѹнт Овнеле Слѹнікулѹї дин каре
 пе tot аѹла се скот оарекѹтева мїліоане ока
 sare. Ан жудецѹла ачesta este ши ѹн deal ма-
 ре ку вїї ѹнде се фаче ѹн вин преа бул.

9.) Бѹзѹла ку капиталала Бѹзѹѹ лѹнгѹ рѹѹла
 ку ачест пѹме, ораш фрѹмѹшел ши импопулат
 бинішор. Аичї este скаѹнѹла Епископії Бѹзѹлаѹї
 каре аре ши о Типографіе пентрѹ типрїреа кѹр-
 цілор.

ЖУДЕЦЕЛЕ КАМПЕНЕ АЛЕ РОМЪНИЕІ.

1.) Рѣмникъла сѣрат кѹ капиталала Фокшани
лѣпгѣ рѣула Милковула че este хотар љндре ца-
ра ромѣнеаскѣ ши Молдова. — Аичі ла апула
1789 Русии сувѣ Фелд-Маршалула Суваров ши
Аустриачи сувѣ Ковбург аѣ репуртат бирѣинѣ стрѣ-
лучитѣ асупра Турчиор. Тот ачи ла фокшани ла
апула 1772 с'а цинѣт ѣн Конгрес љндре пленипо-
тенциари Русии, Аустрии, Прусии ши Турчии.

2.) Брѣила кѹ капиталала Брѣила, ораш лѣп-
гѣ Дунѣре љмпортант пентрѣ негоѣ. — Ачест
ораш се стѣпѣнеа маї љnainte. де Турчи ши а-
веа о четате таре, дар љн рѣсвоѣула дела 1828
бирѣинд Русии пе Турчї, четатеа с'а дѣрѣмат
кѹ тотула, љар орашула кѹ љмпрежѣрѣиле сале
а рѣмас пе сеама цѣри Фѣрѣндѣсе ши жѣдеѣ.
Ачи љн орашула Брѣила Русии аѣ зидит о Бисе-
рикѣ фрѣмоасѣ кѹ храмула сф. Архангел Ми-
хаїл, љнтрѣ семн де адѣчере аљинте де Мар-
ле Дѣкѣ Михаїл сувѣ а кѣрѣѣѣа командѣ с'а лѣ-
ат Брѣила дела Турчї

3.) Іаломїца кѹ капиталала Кѣлѣраши љнде
este скаѣнула кѣрѣѣѣѣѣ. Дн жѣдеѣула ачестѣ
este ши орашула Словозіа.

4.) Іафовѣа акѣрѣа капітааь есте Букуре-
 щі, ораш маре кѣ о популаціе несте 80,000
 аькѣиторі. Аічї есте скаѣнѣа Гѣвернѣаѣ шї
 аа тѣтѣрор аѣторітѣціаор челор маї інаае; аї-
 чї есте шї резіденціа Консулатѣріаор стрейне:
 аа Русіі, Аѣстріі, Брітаніі, Франці, Прусіі, Грѣ-
 чіі шї Сардиніі. Зідірї пѣблїче маї марї сѣнт:
 Мітрополїа ѣнде есте шї сала овщепїї адѣнѣрї
 шї Архіва Прїнципатѣаѣ, Ліцеѣа націонаа
 ѣнде тоате шїїнциае се інваѣѣ ін лімба ро-
 мѣнеаскѣ, шї афарѣ де аѣеаа се маї інва-
 ѣѣ шї лімбї стрейне, прекѣм: латїнеѣе, фран-
 цозеѣе, елінеѣе шї аателе. Дн Букурещї
 сѣнт о мѣаѣїме де бісерїчї православноѣе, о
 мѣаѣїме де мѣнѣстїрї, І. бісерїкѣ катоаїкѣ,
 І. аѣтеранѣ, І. реформатѣ шї II. Сїнагоді ев-
 реїепї. Сѣнт шї оаре кѣтеѣа Спїтааѣрї, дїн-
 тре каре маї інсемнае сѣнт чел дела Коа-
 ѣеа шї аа Фїлантропїі. Дн Букурещї сѣнт
 4 Тїпографїї, 3 редакції де газете, 2 літографїї
 шї маї мѣае лібрерїї. Сѣнт прїп пѣшїае
 Букурещїаор шї шкоаае елементаре дѣпѣ ме-
 тотѣа Ланкастерїан. Букурещї есте шї мар-
 зїа тѣтѣрор аѣкрѣріаор де негоѣ дїн ѣара ро-
 мѣнеаскѣ. — Дїн плімѣѣріае овщепїї де ѣара,
 ааеа дела мітрополїе есте маї візітаѣ Кѣтре
 аѣеаа маї есте інпрежѣрѣа Букурещїаор шї

Феръстръѣ, Бънеаса, Філарет ші аале грѣди-
ні unde публікуа ші петрече; dar Колентина
este локѣа чела маї десфѣтѣтор имподовит фи-
інд вѣ о алее фрумоасѣ де теї ші имфрумсе-
дат кѣ ѣн палат ші кѣ о вїсерїкудѣ фрумоа-
сѣ: — Бѣкѣреці шіаї пайнте кѣ врео 300 ані
пѣ ера де кѣт ѣн sat мїк; мѣрїндѣсе кѣ ин-
четѣа, ѣні дїн Прінці цѣрї ромѣнеці 'лаѣ а-
лес де резїденціе а лор; dar ла аѣа 1698
Прінцѣа Konstandin Брѣнковеанѣа а фѣкѣт ка
Бѣкѣреці сѣ фїе скаѣн statornїк аа Прінці-
лор pentрѣ tot d'аѣна. Ачест ораш а пѣтїмїт
мѣлте неферїчїрї де кѣтремѣре, де фок ші аа-
теле; кѣ toate ачесте, креще, се мѣреще ші
се имфрумседеазѣ дїн зї м зї. Паддосеала
ѣаїцелор кѣ пїатрѣ, скѣрѣреѣа лакѣрїлор ші
а бѣлцїлор дїн мїжлокѣа сѣѣ, кѣрѣденїа ші
гѣстѣа архїтекѣтурї еѣропїнеці, кѣ инчетѣа о сѣ
факѣ ка ші ачест ораш сѣ се пѣмере интре о-
рашеле челе фрумоасе але Еѣропї. — Аа Бѣ-
кѣреці ла аѣа 1812 s'аѣ инкїеат трактатѣрї
де паче интре Rysia ші Турчїа.

5.) Влашка кѣ капїтала Цїѣрцїѣ лѣнѣтѣ Дѣ-
пѣре ораш кѣ порт импортант pentрѣ негод. —
Ачест ораш инкѣ абеа четате маї пайнте ші
кѣ toate импрежѣрѣрїле сале се стѣпѣнеа де
Турчї; dar ла аѣа 1829 ин гѣсвоїѣ 'лаѣ коп-

rino

rius Rusei dela Turci si laŭ intrupaŭa ky ŭa-
ra romaneaskă. Aci este si o biserică zidi-
tă de Rusei intru činstea sf. Nikolae. Antre
zidiriile cele nyoz ce s'aŭ fьkyt este vradni-
kă de insemnat si zidirea shkoli nationale.—
An vremea in care ŭurci se stьpъnea de
Turci, skaypъa kьrmъirei era in orashъa Gьeci.

6.) Teliormanъa ky kapitala Turpъa. Maŭ
nalnte kapitala era Rusei de vede, Turpъa ky
impьeжyryiile sale se stьpъnea de Turci,
dar dъpъ pacea intru Rusei si Turci a rьmas
ne seama ŭьri romaneŭi. Antp'achest жydeu
este si Zimnicea orъшеa apьoane de Dъpъre
si important pentry negođ; asemenea Aleksan-
dria.

7.) Oltъa ky kapitala Slatina orъшеa aш-
гь Olt.

8.) Romanaci ky kapitala Karakalъa. Maŭ
la vale de Karakal supьe Dъpъre skъnt rьinъ-
rŭi de четъđi vekŭ din vremea impъььđii Roma-
nilor pьekъm la Chelaiŭ, Antina si alte lo-
kьrŭi, unde s'aŭ гьsit deosebite inskьpъđii, anti-
che, banŭ si altele, si akъm inkă se maŭ гь-
sesk. — Apьoane de Dъpъre este si orъшелъa
Islazъa important pentry negođ.

9.) Dolъъa ky kapitala Краioва, orashъa ma-
re ky pozicie фьгьmoasъ apьoane de ръъa
Жiiъa si ky o popyлаcie de 15,000 лььyito.

рї. Дн Краіова афаръ de трибунала жудекъ-
тореск de инѣна черчетаре, este шї yn трибу-
нал жудекътореск маї иналт деспърѣит in доъ
секциї цивилъ шї криминалъ. Дн Краіова este
o zidire foarte frumoasă pentru школаа цен-
тралъ, unde афаръ de имвѣдѣтуріле in лимба
românească се имвадѣ шї лимба franceză-
къ шї чеа елінеаскъ. Este шї o Типографіе шї
redacție de o gazetă.

Т у р ч и я .

Деспърѣѣя Турчeаскъ копрінде локурї in
Еуропа, Asia шї in Африка. — Турчя еуропаї-
къ се хотараѣе ла вест кѣ мареа adriatică шї
кѣ Austria; ла сѣд кѣ Гречя шї Архипелагу;
ла est кѣ Rysia, мареа неагръ, стрѣмтоареа
Konstantinopolуї, мареа de marmara, стрѣм-
тоареа Dardanelelor шї Архипелагу; ла nord
кѣ Austria.

Мунѣї маї маї сѣнт Емѣ саѣ Кодеа Бал-
кан, каре din Macedonia се интінде пѣнъ ла
мареа неагръ; кѣтре ачеаста este Пиндѣ, Олім-
пу, шї Ida in Островѣ Kandia саѣ Krit.

Рѣурї маї маї сѣнт Дулѣреа, Сава, Мо-
рава, Мариѣеа шї алтеле.

Кліма ın Търчіа este калдъ, ши пѣшантѣа кѣ toate кѣ este кам мѣнтос ши пѣ е лукрат віне, дар este родитор. Аре грѣѣ, орез, порѣмѣ, віп дін каре чел дін островѣа Кіпрѣ este vestit; аре бутбак, масліне ши алте родурї delicate; дін animale аре довітоаче domestiche ши сѣлватиче; дін мінерале аре: аур, арѣнт, фер, арамѣ, плѣмѣ ши апе мінерале.

Лѣкѣиторї сѣнт де деосівите нації, Търчі, Бѣлгарї, Ромѣнї, Сѣрвії, Гречї, ши peste tot ın тоатѣ Търчіа еуропайкѣ, асіатикѣ ши африканѣ сѣнт ка ла 24 міліоане.

Релігіе domnitoare este чеа maxomedанѣ, дар се сѣфере ши чеа крецінеаскѣ ши чеа евреїаскѣ.

Капітала Амперѣдїї тѣрчешї este Konstan- tinopolѣа каре центрѣ ıntinderea ши попула- ціа са чеа mare este ҃на дін челе дін тѣї а ле Еуропї.

Аре Търчіа ши алте четѣдї марї прекѣт, Сараїев ın Bosна; Белград ın Serbia; Sofіа ın Бѣлгарїа; Salonікѣа ın Macedonia; Adriano- полѣа ın Рѣмелї; Іоанїна ın Albania; Іашѣа Romanѣа ши Галаці ın Prinсїпатѣа Moldavїї, ши оаре кѣтева Ораше ın Prinсїпатѣа Romѣ- nieї despre каре s'a vorбіт.

De Търчіа дін Еуропа ҃н ши о грѣмадѣ

de

de ostroave din Архипелаг ши marea meditera-
нъ, dintre care mai insemnate sânt: Kandia
saŭ Kpity, Stalimene, Samotracis, Taso, Im-
bro ши altele.

А У С Т Р І Я .

Această Амперъдіе се мърșинеște ла ест
кѹ Rysia ши кѹ Тѹрчіа; ла сѹд кѹ Тѹрчіа, ма-
rea adriaticъ ши кѹ Italia; ла ест кѹ Елвевіа
ши Конфедераціа Германікъ; ла nord кѹ Пру-
sia ши кѹ Rysia.

Амперъдіа Австриі се алектѹеște дін маі
мѹлте Провінціі дін Конфедераціа Германікъ,
ши дін Провінціі алатѹрате лѹнгъ сине.

Дін Конфедераціа Германікъ стѹпѹеște Ау-
stria: Тіролѹл, Крѹіа Bohemii, Моравіа, Ар-
хидѹкатѹл Австриа, Stiria, Karintia ши Крѹіа I-
liriei.

Провінцііле алектѹрате сânt: Крѹіа Ломбар-
до - venetikъ дін Italia, Крѹіа Ungarii, Далма-
ціі ши Кроаціі, Галиціі ши marea Prinținat
Transilvania saŭ Ardealѹл.

Мѹнці маі марі сânt: Карпаці, Алпѹ Тіро-

ЛУЛУЇ, Ални Stipieŝ ши Ални Жулленѝ дин лун-
гѹа Далмацїи.

Рѹурї маї insemnate sѹnt: Дунѹреа, Тїса
in Ungaria, Сава че кѹрѹе дин Іалїа, Олтѹа
ши Мурѹшѹа in Transilvania.

Бѹлѹї маї маї sѹnt: Балатонѹа ши Наї-
сїдлер in Ungaria, Лаго маѹїоре, Лаго де Ко-
мо ши Гарда дин Італїа in Крѹїа Ломбардо-
venetїкѹ.

Клїма in Амперѹїа Австриї este потрївїтѹ;
пѹмѹнтѹа este родитор in букате, легѹмї, по-
аме, вїнѹрї, дин каре вїнѹа де Токаї дин Un-
garia este vestit in тоатѹ Еѹропа. Арѹ довтоа-
че indestѹле domesнїче ши сѹлватїче; дин мїне-
рале аре аѹр, аѹїнт, фер, плѹтѹе, саре ши апе
minerале.

Лѹкѹиторї sѹnt de deosebїте наѹїї: немѹї,
ѹнѹурї, сѹрѹї, ромѹнї ши алѹї, ши sѹnt pes-
te tot ка ла 30 мїліоане.

Relїѹїе domнїтоаре este чеа католикѹ, dar
sѹnt сѹферїте ши алте кѹлтѹрї relїѹїоасе.

Капитала Амперѹїї este Вїена, четате
фрѹмоасѹ, каре пентрѹ лїнїѹеа еї este ѹна дин
челе дин тѹї але Еѹропї; аре импрежѹрѹрї фрѹ-
моасе ши шѹлте лѹкрѹрї вреднїче де мїраре

Аре Австриа ши алте четѹїї маї ши фрѹ-
моасе прекум: Прага in Bohemia, Мїланѹа ши

Bene-

Veneția din Țeția Lombardo-venetică din Italia, despre care s'a mai vorbit; Triesti în Italia cu port important pentru negoț; Peșea și Буда în Ungaria; Sibiu și Клужуа în Transilvania.

R U S I A

Имперія Rysii este чел маї intins stat din Европа, unde азия копринде $\frac{1}{3}$ parte din тѣрimea са, iar челелалте $\frac{3}{4}$ пѣрци сѣнт în Asia.

Rysia еуропаикъ се тѣрѣнеще ла est ку Asia; ла syd ку Турция ши ку Austria; ла west ку Prusia, мареа балтикъ, голфуа вотник ши финик ши ку Svecia ши Norvegia; ла nord ку океануа ингичат дела nord.

Муңци маї марї în Rysia сѣнт Урал карї despart Европа де кѣтре Asia.

Рѣурї маї инsemnate сѣнт: Волга, Dvina Don, Bistула din Polonia, Nipру, Nistру ши Ирхтх.

Бълци сѣнт мхалте дар маї марї сѣнт: Ладора ши Onega.

Клїма Rysii де кѣтре nord е frigуроасъ, дар сѣпътоасъ; де кѣтре syd е потривитъ ши пѣмѣнтуа е родитор în бухате, легумї, поаме

vin¹ și altele. Din animale are dovitoache s¹lavati¹che și domesnice; iar din minerale are: aur, argint, fer, magnet, marmură, pietrișcumpe și alte minerale. An R¹usia este importantă pe¹negu¹etoria cu pie¹șcumpe de samur, r¹șs și altele; asemenea și cu i¹cre se face un nego¹u insemnat.

Л¹к¹уitori se numesk R¹ușii și s¹nt in toat¹ R¹usia și e¹ropai¹kъ și asiatic¹kъ ca la 70 milioane, afară de ni¹pe colonii ce are R¹usia și in Americ¹kъ.

Religie domnitoare este cea greceaskă pravoslavnică, dar se s¹ferе și alte culturi religioase.

Kapitala Ампер¹ц¹ii este Peterburg l¹ng¹ r¹șul Neva și golful Finic, cetate n¹oă care pent¹u uli¹cele sale cele l¹ng¹ și drep¹te, și pent¹u zidiri¹le sale cele regulate este cea din t¹și Cetate a E¹ropii. Are o popula¹ia mare, școli mari, multe amez¹m¹nturi obiceșii și este importantă pent¹u nego¹u.

După Peterburg este Moska capitala cea veche a Ампер¹ц¹ii unde și acum se un¹ și se incor¹nează Ампер¹ц¹ii R¹usii. Pe l¹ng¹ alte multe palaturi ț¹rețe. s¹nt vrednice de b¹gare in sam¹ bisericile cele multe care

кѹ подоава ши фрѹмсеѹеа лор апроніе не че-
ле дін Рома.

Де Rysia дїне ши крѹа Полонїи, акѹрїа
капіталъ este Варсовїа не малѹрїле [рѹлѹї
Bistyla.

ЧЕТАТЪ СЛОБОДЪ КРАКОВІА.

Днтре Rysia, Prusya ши Austria се афлѹ
ши четатеа слободѹ Краковїа, кѹре стѹ стѹ про-
тектїа а кѹтор треде стѹпѹнїрїле че с' аѹ сіс,

ПОРТУГАЛІА.

Acest Rırat се тѹрїнеѹе ла nord ши est
кѹ Spania; ла syd ши best кѹ океанѹ атлантїк.

Мѹнїї ın Portugalia sѹnt мѹлїї, дар маї
ınsemnadї sѹnt Estrela, але кѹрора вѹрфѹрї
ши ın времеа верї sѹnt аконерїте кѹ зѹпадѹ.

Рѹрї маї маї sѹnt: Тагѹл, Гѹадїана ши
Дѹеро.

Кліма este калдѹ не ла вѹмпїї; пѹмѹнтѹл
продѹче: лѹмѹї, портокале, smokıne, mıgda-
ле, перамзе, орез, бѹмбак ши алте родѹрї
delıcate; дар агрїкѹлѹра este кам пѹрѹсітѹ.
Dın добїтоаче аре вїте корѹте, каї вѹнї, ої

кѹ лѣпѣ foarte fine ши каре се нѹмеск Me-
rinos, албине, viermї de mѣtasѣ ши алтеле. —
Мунци аѣ вѣи де арѣнт, плахѣ, фер, марму-
рѣ, аsemenea ши апе минерале калде.

Лѣкуitori се зик Португезї ши сѣнт ка ла
4 milioane, афарѣ де колоніиле че аре Порту-
galia in алте пѣрци але глобулуѣ.

Релиѣие este singurѣ чеа католикѣ ши нѹ се
маї сѹфере ши алте релиѣии

Капитала ачестуї Riat este Lisabona латин-
вукѣтоареа Тагулуї, кѹ ши порт important пен-
трѹ перуѣеторіе.

Маї сѣнт in Portugalia ши алте четѣци ма-
рї, прекуш: Оporto, Браганда ши Таѣира лѣн-
гѣ Ocean кѹ порт important.

Ф Р А Н Ц А .

Riatула Франци се мѣрѣинеѣе ла est кѹ I-
talia, Елвевіа ши кѹ Конфедераѣия германі-
кѣ; ла nord кѹ Белѣія, Па де Кале ши кана-
лула Ла Манш; ла west кѹ океанула atlantik,
ла syd кѹ Spania ши marea mediteranѣ.

Мунци Франци сѣнт Алпї ла est де кѣтре
Italia; де кѣтре Spania сѣнт Піренеї жѹмѣта-

te, sânt și în Țările Franceze și în
 Franța și în altele.

Țările Franceze sunt Ron, Loar, Ga-
 ron și Sena.

Țările Franceze este plătută; pământul e-
 ste lucrător vine și este roditor de buncă, le-
 gumi și vinuri foarte bune, mai cu samă pre-
 cuit este cea de Champagne și Bordo; aseme-
 nea produse și produse delicate: smocină și
 masline din care în Provens se face unt de
 lemn vestit sub nume de unt de lemn de Pro-
 vens. — Din viețuitoare are dăruitoare domes-
 nice și sălbatice, viermi de mătase și alte-
 le. — Din minerale are fier, marmură, por-
 celan și ape minerale. — Fabricile Franceze
 lucrătoare postavuri, mătăsuri și alte mate-
 ri; industria produce tot felul de manufak-
 turi și galanterii de aur și argint.

Țărilor se zic Francezi și sunt peste
 32 milioane, afară de puținele colonii ce
 are Franța în alte părți a le pământului.

Religie domnitoare este cea catolică, dar
 sunt sloboade și altele și aștotăcheli drep-
 turi.

Capitala Franceze este Parisul, cetate din ce-
 le mai mari, mai împopulate și mai frumoa-
 se a le Europe. Are palaturi faldice, zidiri

pompoase, Universitate, Academii și alte asemenea instituții obștești.

La Franța mai sânt și alte cetăți mari прекут: Lion, Marseil, Bordo importante pentru negoцуа ce se face în ele; Strasбург și alte.

De Franța ținе și Ostrovуа Korsika din marea mediteranъ ку cetatea Aiagio unde s'a пьскут Наполеон Бонапарте Императуа Французilor.

Б р и т а н и я .

Rigatуа Britanii se хотъраше ла nord și vest ку океануа atlantik; ла est ку marea nordуа, și ла syd ку Па de Кале și каналуа Ла манш.

Britania comprinde 3 Rigate: Englitera, Scoția și Irlandia.

Мунциі mai mari sânt Grampian în Scoția și Корнвалis în Englitera.

Ръурі mai mari sânt: Tamiza și Trent, iar каналурі pentru înлесніеа negoцуауі sânt foarte multe; asemenea sânt și друмурі mari фькуте ку мещурт pentru трьсуріе ку

ванор ла каре нѹ се intrebunџeazъ каі саѣ
воі.

Кліма Britanii este potrivitъ; dar аерѹл
din прічина ані кѹ каре е инкунжуратъ, este
ymed ши neguros. Пѹмѣтѹл este кѹлтиват кѹм
се каде; ши економіа кѣмпѹлѹї ши трѣдинѣрія
маі кѹ сѣмъ се лѹкреазъ кѹ дешѣвршіре.—
Britania din доbitoаче аре каі де ѹн соіѣ фо-
арте бѹн ши Ої кѹ лѣнъ сѹбѣіре каре паск маі
мѹлт синѹре, фіинкъ ин Britania нѹ сѣнт лѹпї
саѣ ѹрші; din минерале аре арџинт, фер, арамъ
ши алтеле; ин сѣвршіт фабрїчїле де орї че ме-
пешѹгѹрї пікѣрї нѹ се indeletniческ аша де
мѹлт ка ин Britania аsemenea ши негоѹл пі-
кѣрї нѹ este аша ин флоаре ка ачі.

Лѣкѹиторї сѣнт Енглезї, Скоѹї ши Ирлан-
дезї, кѹ тотѹл песте 22 милїоане, афаръ де ко-
лонїїле челе мѹлте ши сѹпѹші че аї аре Бри-
tania ши ин челелалте пѣрѹї але лѹмі.

Релїѣіе domnїoare este чеа англиканъ каре
се потрївеџе кѹ чеа лѹтеранъ, кѹ deosebїре нѹ-
маї, кѣ релїѣіа англиканъ аре епїскопї, нар
чеа лѹтеранъ нѹ аре; кѣтре ачеаста сѣнт сѹ-
ферїте ши алте релїѣїї.

Капїтала Britanii este Лондра четате mare
кѹ ѹн милїон де лѣкѹиторї. Аїчі инфлореше
негоѹл, сѣнт мѹлѹїме де палатѹрї марї, со-

џїе-

цїетѣдї de oameni твѣдїацї pentрѹ maintarea economїї, indустрїї шї а negotїалї, шї алте ашезѣмѣнтѹрї общенїї pentрѹ твѣдїѹрѣ de tot фелѹа de менешѹрї.

Ан Скоцїа este капїтала Ендїнбург шї ın Ирландїа este Дѹблїнѹа.

Маї сѣнт ın Енглїтера шї алте четѣдї марї ımпортанте pentрѹ negotї прекѹм este Манше-стер, Лїверпол, Ньюкастел шї Bristol.

Сѹв протекцїа Енглїтерї este шї репѹблїка остроавелор іонїче дѹне тѣрїніле тѣрї адриатїче, каре сѣнт 7 кѹ нѹмѣрѹа: Корфѹс, Паксо, Itака, Кефалонїа, Santa-Маѹра, Занте, шї Церїго.

Tot de Britanїа цїне шї четатеа de Гїбралтар дела стрѣмтоареа кѹ ачест нѹме; asemenea шї островѹа Маалта дїн мареа медїтеранѣ.

Б Е Л Г І Я .

Белгїа маї ınainte а fost ѹніѣ кѹ Оланда, dar дѹнѣ ѹн рѣсвоїѣ дела анѹа 1831 'нїа кѣцїрат neatѣрнареа шї с'а фѣкѹт Rїгат. — Белгїа се хотѣраце ла nord кѹ Оланда ла best кѹ мареа nordѹалї шї кѹ Франца; ла сѹд кѹ Франца, шї ла est кѹ Конфедерацїа Германїкѣ.

Мунци и Белѣа нѹ сѣнт декѣт нѹмаї нїше делѹледе; іар чееалалѣ парте а пѣмѣнтѹлѹлї este шец.

Рѣурї марї нѹ сѣнт декѣт Шелде, іар каналурї сѣнт мѹлте пентрѹ а се скурѣе ана дїн ларурї шї вѣлѣї.

Кліма Белѣї este потрївїтѣ; пѣмѣнтѹл este лѹкрат віне шї скоате вѹкате, легѹмї шї флорї фрѹмоасе; аре ої шї мѹлте довітоаче корпѹте, ланте шї ѹнт мѹлт дїн каре фак кашкавале фоарте вѹне; кѣтре ачеаста аре Белѣа фер, плѹмѣ шї ане мінерале.

Лѣкѹиторї се зїк Белѣї шї сѣнт ка ла 2 мїліоане.

Релїѣе доmnїтоаре este чеа католікѣ, дар се сѹфере шї алте кѹлтурї релїѣїоасе.

Капітала Белѣї este Брѹксел четате фрѹмоасѣ; este шї Maestrїх, Ліеж шї Анверс четѣїї vestїте пентрѹ нерѹцеторїе.

С П А Н І Я .

Rїratѹл Spania се хотрѣеце ла est шї сѹд кѹ mareа medїтеранѣ; ла best кѹ Португалїа шї океанѹл атлантїк; ла nord кѹ Франца шї океанѹл атлантїк.

Мунци маї маї сѣнт Піринеї карі деосібеск Spania де кѣтре Франца; asemenea сѣнт ши мунци Asturii ши Morena.

Рѣурї маї інсемнате сѣнт: Теїџа, Гѣадіана, Еврѣ ши Гѣадалкївїр.

Кліма Spanii este калдѣ, кѣ тоате кѣ вѣр-фѣрїле мунцилор челор малцї сѣнт аконерїте кѣ зѣнадѣ вечнїкѣ. Пѣтѣнтѣл нѣ este лѣврат кѣм се кѣвїне, кѣ тоате ачесте este ферїчїт ın родїре. Дїн веѣетале аре: ҃нтурї, лѣтѣї, портокале, масліне, орез, тrestїе де захар, бѣтѣвак ши вїнурї фоарте бѣне прекѣм este чел де Малага ши чел де Madeira; — дїн добїтоаче аре каї бѣнї де соїѣ арабїк, ши Ої мерїно, алвїне ши вїермї де шѣтасе ши алте добїтоаче каснїче; — дїн мїнерале аре: аѣр, арѣнт, фер, плѣтѣ, ши алтеле.

Лѣкѣиторї се зїк Spaniolї ши сѣнт neste 11 мїліоане, афарѣ де колонїїле че аре Spania ınтр' алте пѣрцї але глобѣлѣї.

Релїїе este сїнгѣрѣ чеа католикѣ ши нѣ се маї сѣфере алте релїїї.

Капїтала Spanii este Madritѣл, четате ımпопѣлатѣ вїне; аре Spania ши алте четѣдї маї ши кѣ портурї ımпортанте пентрѣ негоцїторїе, прекѣм este Барчелона, Kadїкс ши алтеле.

Де Spania дїн ши осроавеле ачесте: Івїца,

Maior-

Maіорка ши Minорка din marea mediteranь ши
каре кѹ ун нѹме се зик Балеаре.

О Л А Н Д А .

Rіratѹа Olandi се хотѹраше ла nord ши best
кѹ marea nordѹлѹї; ла est кѹ Konfederаѹїа
Германїкь ши ла syd кѹ Белѹїа.

Ан Olanda мѹнѹї нѹ сѹнт.

Рѹѹ mare prin Olanda тече Rınѹа каре
prin deosibite гѹрї се вараь in marea nordѹ-
лѹї, asemenea кѹрѹе prin Olanda ши Meoza

Клїма Olandi este потрївїть; дар аерѹа este
перѹрос ши ѹмед. Пѹмѹнтѹа este пороїос ши
тѹїат де каналѹрї ши шанѹрї pentрѹ скѹрѹереа
апи din вѹлѹї ши лакѹрї ши pentрѹ апѹрагеа
де вѹрсареа тѹрї. Ан Olanda апѹ лимпеде
пар се гѹсеѹе. Дре вѹкате ши доbitoаче, ши
кѹїні се интревуїнѹеазь ла интоарчере де ма-
шїнї deosebїте. Ан фабрїчї се лѹкреазь де-
sїbite матерїї ши stofe, пѹнзетѹрї ши хѹртіе
вѹпѹ; дар дїнтре toate in морѹрїе Olandezї
антрек маї не тоѹї Еѹропей.

Лѹкѹїторї се нѹмеск Olandezї ши сѹнт пе-
ste 3 mїlїoane, афарѹ де колонїле че аре O-
landa ши in аalte пѹрѹї але пѹмѹнтѹлѹї.

Religiie domnitoare este cea reformată, dar se suferă și alte religii.

Capitala Olandi este Haga. Este și Amsterdam cetate veche și vestită pentru negoț, asemenea și Rotterdam.

С В Е Ц І А Ш И Н О Р В Е Г І А .

Rîrătul Suedii și Norveгии се шърдинеște ла вест ку мареа нордвалуї; ла nord ку очеанул ингледат дела nord; ла est ку Rysia, голфул Botnik și мареа балтикъ; ла syd ку мареа балтикъ, strămtorea Sund și ку голфул Katemat și Skager rak.

Мунци insemnати sânt Алпі skandinavичи че desparte Suedia deкътре Norvegia și ащ лемне foarte буне pentru катаргурі де корьбіи.

Рѣурі sânt foarte муте; челе маї insemnate sânt: Гломен și Dront; asemenea și алтеле каре ин курдереа лор фак катаракте минунате. Ал Suedia și Norvegia sânt вълци și лакурі foarte муте.

Кліма Suedii și а Norveгии este friguroasъ dar сънътоасъ. Кътре nord іарна цине 9 луні; Букате ну се преа фак, дар пьшуні pentru
доби-

dobitoace sânt indestule. Бълциле ши лакүри-
ле фүрничеазь де лебеде. Neguцторiа кү пе-
ше este foarte insemnatъ; dar dintre toate
фегүл Швециi este лъудат in toatъ Европа.

Лъкүitori se зик Svezii ши sânt ка ла 4 mi-
lioane.

Religie domnitoare este чеа лүтеранъ, dar
sânt сүферите ши алтеле.

Капитала Швециi este Стокхолм каре аре мұл-
те зидирү готице din векиме. Ан Норвегия капи-
тала este Кристианiа.

Д А Н Е М А Р К А .

Acest Rigat se хотъраше ла nord кү голфүл
Skager rak; ла west кү мареа nordүлүи; ла
est кү голфүл Катерат ши стръмтоареа Sүнд;
ла сүд кү Конфедерация Германикъ.

Мүнци in Danimarка нү sânt; dar in остро-
вүл Islandia din океанүл atlantik че este ал
Danimarчи, este Хекла мүнте вүлканик саў а-
рүнкатор де фок; asemenea ши алци карi sânt
акоцериди кү зьпадъ вечникъ.

Рәў маї insemnat este Елбе каре din Кон-
федерация Германикъ күрце in Danimarка. Ан

Ostrovula Islandia sânt ши апе fierbinđи че фьерь ип клокоте.

Кліма ип Danimarка este potrivitъ; пътши-тла scoate букате, легумії ши пудинтеле поаме; апе доbitoаче касниче; iar din minerale апе порцелан, мармуръ ши кіхлівар.

Лькуиторі се пумеск Данезї ши сânt neste 2 milioane, афаръ де пудинтеле волонїи че маї апе Danimarка ши иптр'алте пърдї де луме.

Religie domnitoare este чеа лутеранъ, dar се сѹфере ши алтеле.

Капитала Danimarчи este Копенхага.

De Danemarка цїне ши Дукатла Холщайн ши Лауенбургдин Конфедерація Германікъ кѹ четатеа Алтона vestitъ pentрѹ негоц.

П р у с і а .

Acest Rigat се тьрцинеше ла порд кѹ магеа балтикъ; ла est кѹ Rysia; ла сѹд кѹ Austria ши Конфедерація Германікъ, ши ла vest кѹ Конфедерація германікъ.

Мундї ип Prusia маї ипsemнацї сânt: Suedенї де кьтре Bohemia, ши Карпадї кѹ оаре кьтева рьмурї.

Рѣкѣ маї маї кѣрр прїи Прусія : Рїнѣл, Елве, Oder, Bezer шї алтеле.

Кліма и Прусія есте потрївїтъ; пѣмѣнтѣл чеа маї маїе парте есте шец шї скоате вѣкате индестѣле, легѣмї, вѣнепѣ, ии шї тѣтѣн; аге довітоаге кѣ иівелшѣгаре; дїи мїнерале аге : аѣр, арѣнт, фер, арамѣ, маршѣрѣ, шѣргѣрїтар шї аге мїнерале. Аи фабрїчї се лѣкреазѣ деістѣле лѣнетѣрї шї вѣтѣбак, порѣцелан, стїклѣ шї алтеле.

Лѣкѣиторї сѣнт немѣї шї се зїк Прусіенї шї сѣнт песте 12 мїліоане шї жѣмѣтате.

Релїѣіе доінітоаге нѣ есте нїчї ѣна чї тоате сѣнт слободе.

Капітала есте Берлінѣл, четате фрѣмоасѣ кѣ иѣлте лѣкрѣрї вѣеднїче де вѣгаре ии самѣ. Есте шї Кенїгсберг четате фрѣмоасѣ.

Дїи Конфедерация Германїкѣ конпрїнде Прусія провинѣіле ѣрмѣтоаге : Brandenбѣрг кѣ четатеа Берлінѣл че есте капїталѣ а Крѣї; Померанїа; Сїлезїа ѣнде есте четатеа Бреславїа; Позен; Саксонїа прѣсіанѣ; Вестфалїа; Провинѣіле де лѣнѣгѣ Рїн кѣ четатеа Колонїа вестїтѣ пентрѣ ана че се зїче де Калонїа кѣ каре се фаче ѣи негод иісемнат ии тоатѣ Еѣропа.

КОНФЕДЕРАЦІА ГЕРМАНІКЪ.

Konfederacia germanikъ este o uniune de mai multe staturi a le Germanii dintre care unele sânt mai mici altele mai mari.— Ele se întind pe la nord cu marea Baltică, Danemarca și marea Nordului; la est cu Prusia și cu Ungaria; la sud cu marea Adriatică, Italia și Elveția; la vest cu Franța, Belgia și cu Olanda.

La Konfederacia Germanikъ are parte: Austria, Prusia, Britania, Danemarca și Belgia pentru niște Provinții ce stăpănesc în Germania.

Staturile cele neatârinate din Konfederacia Germanikъ sânt multe, dar cele mai însemnate sânt: Regatul Hanoveri, Bavarii, Saxonii, Württembergi și Ducatul Baden.

Х А Н О В Р А .

Regatul Hanoveri atârna mai înainte de Britania, dar dela anul 1837 este sloboдъ, se întinde pe la nord cu marea Nordului și cu Danemarca; la est cu Prusia și alte sta-
turi

турї германиче; ла сѹд кѹ statурї германиче
ми кѹ Prussia; ла best кѹ Olanda.

Munte in Хановра este Харц.

Рѣурї маї insemnate сѣнт: Ems, Елве, Ве-
зер ши алтеле.

Кліма Хановри este потривитѣ; пѣмѣнтѹ
skoate челе требѹинчоасе пентрѹ храна лѣкѹи-
торіор; din animale are доbitoаче сѣлватиче
ши domesниче; din minerale: арѹнт, фер,
платѣ ши алтеле; нар in фабричї се лукреазѣ
deosebite објекте де требѹинѹ ши лукс.

Лѣкѹитори сѣнт немѹї ми се зик Хановрези,
in пѹмѣр ка ла 1 milion ши жѹмѣтате.

Релиѹіе domnitoare este чеа лѹтеранѣ, dar
se сѹфере ши алте кѹлтурї.

Капитала Хановри este Хановра; маї сѣнт
ши алте четѣѹї марї прекѹм: Лїпнебург, Ос-
набриѹк ши Geting vestitѣ пентрѹ Universita-
tea sa.

Баварїа.

Acest Rіrat se мѣрѹинеѹе ла est кѹ Ау-
stria; ла сѹд кѹ Austria ши Елвеѹія; ла best
кѹ Birtemberg; ла nord кѹ Saksonia ши алте
statурї але Konfederаѹїи Германиче.

Мурци in Баваріа ла ест сѣнт Бемервалд саѣ пѣдурѣа Бохеміі; ла вест естѣ о парте дін Алпі Свавічї, кар прін мїжлок сѣнт дестуле деалурї.

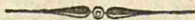
Рѣурї маї insemnate сѣнт: Дупѣреа, Isar шї Інѣл.

Кліма Баваріі естѣ потрївїтѣ; пѣмѣнтѣла естѣ лукрат вїне шї скоате вѣкате, легумї шї поаме; дін анїмале арѣ довітѣачѣ сѣлватїчѣ шї домеснїчѣ; арѣ шї дін мїнерале пѣдїнтѣла аур, ардїнт, фер шї арѣ мїнерале, кар in фабрїчї се лукреазѣ деосївїте матерїї де пѣнзѣ шї лѣпѣ.

Лѣкѣиторї сѣнт немцї шї се зїк Баварезї шї сѣнт in пѣтѣр ка ла 4 мїліѣоне.

Релїѣіе доmntїтѣарѣ естѣ чеа католикѣ, дар естѣ слѣводѣ шї чеа реформатѣ шї сѣферїте шї алтеле.

Капїтала Баваріі естѣ Mınxen. Маї сѣнт шї алте четѣдї маї шї фрѣумѣоасѣ прекум Regen-svurg шї Nїрнберг.

САКСОНІА.

Рїатѣла Saksonii се хотѣраѣе ла ест кѣ Пру-сія шї Австриа; ла порд кѣ Prussia; ла вест

кү statyrі de але Konfederacijі Германиче; ла syd кү Баваріа ші Аустріа,

Мунці маї імемпаці сѣнт Ерцгеріг де кѣ-тре Бохеміа.

Рѣурі маї марі кург прін Saksonia: Елбе ші Мүлде.

Кліма ін Saksonia este потривіть; пѣмѣн-түл este лүкрат фоарте віне. Аре букате ші легүмі інdestүле, кѣнепѣ, ін ші лемпе кү імбіелшүгаре аре довітоаче сѣлватиче ші до-месниче; аре пүцінтел аур, арцінт, фер, плүмѣ ші алтеле; кар фабрїчале де деосївїте лүккүрї де лѣпѣ, бутбак ші пѣнзѣ, сѣнт ін вүпѣ лүккүраре.

Лѣкүїторї сѣнт немці ші се зїк Saksonї ші сѣнт ка ла 1 мїліон ші жүмѣтате.

Релїїе домнітоаре нү este, чї toate сѣнт слободe авѣнд tot ачелешї дрептурї.

Капітала Saksonii este Dresda; дар Ліпска este маї vestїть пентрү негоцүл чел mare че се фаче ачї, ла але кѣрїа тѣргүрї вїн пегүцеторї дїн Rysia, Цара ромѣнеаскѣ, Молдавїа, пѣпѣшї дїн Persia ші дїн алте пѣрцї але Asii.

В І Р Т Е М Б Е Р Г .

Acest Rîrat se mîrîineşte la est cu Bava-
ria; la sud cu Elveţia şi Dukatul Baden; la
vest cu Dukatul Baden; la nord cu statul
de ale Konfедерації Германіче

Мунци маї инsemнаци сѣнт Алпи свавичї,
şi Пьдуреа неагрѣ де кьтре Baden.

Рѣурї маї маї че трек prin Виртемберг
сѣнт Дуньреа, Некар şi Лер.

Кліма Виртемберги este potrivită; пѣмѣн-
тул жумьтате este мунтоз, жумьтате шец,
dar este лукрат bine. Аре букате, легумї şi
добитоаче инdestуле, фер, плумь şi апе мї-
перале. Ан Виртемберг este importantѣ фабри-
кація лукрурилор де оцел, де лѣпѣ, бутбак
şi алтеле.

Лькхиторї сѣнт немци ку нуме де Виртем-
бергеци şi сѣнт ка ла 1 милион şi жумьтате.

Релиѣе доmnitoare ну este, чи toate сѣнт
словодe.

Капитала Виртемберги este Стутгарт, кьтре а-
чеаста este şi Улм четате фрумoасѣ.

Б А Д Е Н .

Дукатул ачеста се мѣрѣнеşte ла ест ку Вир-

temberg; la sud къ Бавеція; la vest къ Фран-
да; la nord къ statyрi de але Конфедераціи
Германіче.

Муницї in Baden este Шварцвалд саѣ пѣ-
дурѣа неагрѣ.

R журї маї маї este Дурѣа каре шї ин-
чепе де аичї, шї Ринѣл. — Де Baden цїне шї
о parte дїн валта Boden каре este фoarte нес-
коасѣ.

Кліма este потрїбїтѣ; пѣмѣнтѣл este лѣ-
крат вїне шї скоате букате, легумї шї родѣ-
рї индестѣле; аге довитoаче домеснїче шї сѣл-
ватїче; аге пѣцїнтел аѣр, арцїнт, фер, шѣргѣ-
рїтар шї аге мїнерале. Фабрїцїле сѣнт in бѣ-
пѣ лѣкѣрѣе; даг дїнтре тоате чеасорнїчеле де
лемн че се фак аичї сѣнт кѣѣтате in кѣте 4
пѣрцїле лѣмї.

Лѣкѣиторї сѣнт немцї кѣ пѣме Badenezї
шї сѣнт песте 1 мїліон.

Релїѣе доmnїтоаре нѣ este, чї тоате сѣнт
слобoде.

Капитала Badenѣлѣї este Карлсрѣе.

ЧЕТЪЦІЛЕ СЛОБОДЕ.

Четѣцїле слoбoде инкѣ дїн де Конфедера-
www.dacoromanica.ro

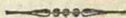
ція Германікъ ші се кърмъеск де Magistraci
не карі ті алег четъци лор; ачесте четъци сѣнт;

Франкfort дела Main unde se face dieta
saŭ adunarea tuturor deputaciilor dela toate
Staturile чешкнъеск Konfederacia Германікъ.

Хамбург не малуріле рѣулуї Елве.

Ліубек апроане де ун сѣн дин мареа вал-
тікъ.

Брема не малуріле рѣулуї Bezer. Ачесте
четъци кѣ toate кѣ аŭ пердѣт мѣлт дин Флоа-
реа негодѣлуї лор че фъчеа маї де демѣлт,
дар ші акѣм сѣнт импортанте пентру негодѣла
кѣ каре се инделетніческ.

ЕЛВЕЦІА.

Ачeastъ републїкъ се хотъраце ла порд
кѣ Konfederacia Германікъ; ла сѣд кѣ Italia;
ла best кѣ Франца ші ла est кѣ Austria.

Мѣнци ин Елвeцїа сѣнт Алпі карі се ин-
тїнд песте tot пѣмѣнтѣла Елвeцїи ші але кѣ-
пора вѣрфѣурї сѣнт аконерите кѣ зѣпадѣ вечнікъ

Рѣурї сѣнт мѣлте каре пѣнтре мѣнци фак-
сѣмъ де катаракте мїнѣнате; дар чел маї ма-
ре рѣѣ este Rinѣла каре интр'ун лок фаче ун
катаракт мїнѣнат че este черчетат де тоци кѣ-

лѣторї

авторі Європі; дін Елвеція инчепе ши Ронха каре трече ин Франца.

Бълци ин Елвеція инкь сѣнт мулте, дар челе май инсемнате сѣнт: Boden саѣ валта де Констанца, валта де Ценева саѣ Леман, валта де Неошнате, валта де Цуріх ши о парте дин Лаго Маџоре ши Лаго Лугано дин Италия.

Кліма Елвеції ла мунци есте рече, ла кампії ши въї есте потривіть. Пѣмѣнтѣла есте лукрат foarte bine, дар степичуна са импедікь ка съ ну скоацъ вѣкате индестѣле. Динтре toate are доbitoаче мулте сѣлватиче ши домесніче, ої, вої, ши вачї каре пентру лантеле лор чел мулт ши бун сѣнт вестите ин тоатъ Европа. Ин Елвеція се фак ши кашкавале foarte буне кѣ каре се фаче ин негоу инсемнат.

Лѣкѣиторі се зик Елвеціенї; о парте дин еї ворбеск немѣще, чечалалъ парте францоze-ше; peste tot сѣнт ка ла 2 милиoane.

Реліѣіле сѣнт слобoде.

Четѣцї май инсемнате сѣнт: Берна, Лѣцерна, Цуріх, Basilea, Ценева ши алтеле.

И Т А Л І Я .

Italia се мѣрѣнеше ла est кѣ Австрия ши мареа adriaticъ; ла syd кѣ мареа meditera-
www.dacoromanica.ro нѣ;

нъ; ла вест кѹ Франца; ла порд кѹ Austria,
Konfederacia Церманикъ ши кѹ Елвеція.

Ан Italia sѣnt маї мѹлте statyrї прекут:

Riratѹ Lombardo - Benetik каге este ал
Austrii ши ѹнде sѣnt четѹциле Миланѹла ши
Benecia ла marea adriaticѹ importantѹ pentрѹ
негоѹ.

Дукатѹла Toskani кѹ четѹциле Флоренца, Пи-
sa ши Livorno веститѹ pentрѹ негоѹ;

Дукатѹла Лука кѹ капиталала Лука;

Дукатѹла Modena кѹ капиталала Modena;

Дукатѹла Parma кѹ четѹциле Parma ши Пи-
аченца.

Sѣnt ши алте Дукатѹрї маї мичї; дар челе
маї insemnate statyrї але Italii sѣnt ачесте:

Г а р д і н і а .

Ачест Rirat се мѹрѹинеѹе ла порд кѹ Ел-
веція; ла est кѹ statyrї де але Italii; ла сѹд
кѹ marea mediteranѹ ши ла вест кѹ Франца.

Мѹнѹї in Sardinia sѣnt Алпи де кѹтре Фран-
ца ши Елвеція, ши але кѹрора вѣрѹрї кѹ то-
ате кѹ sѣnt аконерите кѹ зѹпадѹ вечникѹ, дар
sѣnt фѣкѹте дрѹмѹрї кѹ подѹрї pentрѹ плес-
ниѹеа кѹльторїлор; ашиждереа sѣnt вїрѹрї ши
касе pentрѹ odixna дрѹмашїлор; sѣnt ши ма-

пѣстірї де кѣлѣтѣрї карї прїимеск шї одїхнеск пе кѣлѣторї, шї прїн нїще кѣнї твѣдѣцї вїне каутѣ пе ачеї кѣлѣторї неферїціцї, пе кар вїсколіле 'їаѣ фѣкѣт сѣ фѣтѣеаскѣ пе дрѣм шї сѣ твїеде прїн омецї де зѣпадѣ. Tot din Sardinia тчеп шї тѣнцї Апенїнї каре се тн-тїнд тн лѣнгул Італїеї.

Рѣкѣрї сѣнт мѣлте, дар чеа маї тнсемнат есте По, каре лѣжндѣ'шї тчепѣтул де аїчї, се варсѣ тн мареа адриатїкѣ; есте шї Tesin каре се варсѣ тн По.

Кліма есте потрївїтѣ, шї пѣмѣнтѣл кѣ тоате кѣ есте мѣнтос, пе ла кѣмпїї есте родитор тн вѣкате, легѣмї шї поаме; аредовїтоаче тн-дестѣле шї оаре кѣтева дїн мїнерале.

Лѣкѣиторї сѣнт Італїенї шї се пѣмеск Sardiniezї, шї сѣнт тнпѣтѣр ка ла 4 мїліоане.

Релїїе доmntїтоаре есте чеа католикѣ, шї се сѣфере шї алтеле.

Капїтала Sardinii есте Турїнѣл; есте шї Ценова лѣнгул маре, четате вестїтѣ пентрѣ негоѣ.

De Sardinia цїне шї Островѣл Sardinia дїн мареа медїтеранѣ дїн жос де островѣл Корсїка. Ачї се фаче о маре вѣнѣтоаре де сарделе кѣ каре се фаче тн негоѣ тнсемнат.

Н Е Л П О Л Ъ Л

Ш І

А М Ж Н Д О З С І Ч І Л І І Л Е.

Acest Rîrat se mîrîineşte la nord cу statуа Папi, la est cу marea adriaticъ; la sud шi vest cу marea mediteranъ;

Мунци in Neapol sъnt Apenini, cari inche-
pъnd din crъia Sardinii se intind in tot лун-
гъа Italii. Кътре ачеаста съnt шi 2 вулканi
саъ мунци арункъторi де фок, Bezубуа in Ne-
apol шi Etna in Sicilia. — Bezубуа in вре-
меа импъръциi Romanilor, cу лава са че а а-
рункат, а акоперit 2 четъциi маpi каре s'аъ дес-
коперit акум де курънд, де unde съпънд, s'
аъ гъsit мълте лукрури веки.

Ржурi мичi съnt мълте, дар чел маi insem-
nat este Волтурно,

Клима Neapolулуi este калдъ шi дълче; пъ-
мънтъа де шi цу este лукрат кум се каде,
дар este богат in родире де гржъ, вин, орез,
бумбак, лъшжi, портокале, маслине, smoki-
не, мiрдале; are доbitoаче domesниче indesty-
ле, шi din минерале are фер, мармуръ, ала-
бастру шi ане минерале калде.

Лькуитори съnt Italiani cу нуме де Neapo-

літанї шї Sicilienї шї сѣнт ка ла 7 міліоане.

Reliḡie domnitoare este чеа католикъ, фъръ а фи словоде шї аalte културї релиḡioase.

Капитала este Неапол шї in ostrovуа Sicilia este Палермо.

С Т А Т У С Л П А П І І.

Acest Stat biseriko - politik se хотѣраче ла nord кѣ statурї de але Italii, ла est кѣ marea Adriaticъ; ла syd кѣ Неаполуа шї ла west кѣ marea Mediteranъ.

Мунци сѣнт Апенини.

Рѣурї сѣнт: По ла хотаруа de кѣтре Austria шї Тибру.

Кліма este калдъ шї дѣлче; пѣмѣнтуа este foarte родитор, дар нѣ елуєрат вине кѣм секаде: кѣ toate ачесте ає грѣѣ, порумѣ, вин, поаме шї родурї delicate, доbitoаче шї оаре кѣтева минерале.

Лѣкуитори сѣнт Italiani шї сѣнт in нѣмѣр ка ла 3 міліоане.

Reliḡie domnitoare шї singуръ este чеа католикъ.

Капитала ачестуї stat este Roma, каре in времеа импѣрѣѣ Romanilor ера стѣпанъ а лѣ-

mi. Din pricina bekimi și a altor intâmplări neferice a pierdut mult din frumusețea sa; cu toate acestea mai păstrează multe lucruri bune vrednice de vedere și de mirare; iar din lucrurile mai dincoace, tot ce o pot face frumoasă, sânt mai mult bisericile.

РЕПУБЛИКЕТА Сан-Марино.

Acest stat mic se cuprinde în Statul Papal și este o singură cetate cu 3 cetățuși lângă marea Adriatică, și și are și ea foleasele care le auzelele cetățuși slovoade ale Germanii.

ГРЕЦИЯ.

Grecia mai înainte a fost una din provinciile turcești, dar la anul 1833 se făcu război după ce încă mai dinainte și-a fost dobândit neașteptarea de sub stăpânirea turcească. — Ea se mărginește la nord cu Turcia; la est cu arhipelagul; la sud și vest cu marea Mediterană.

Murii în Grecia sânt mulți, cari cu un nume se zic murii Elinești.

Рѣурї инкѣ сѣнт мѣлте маї мѣчї, дар маї
insemnate сѣнт: Руѣіа шї Basili-potamos.

Голѣурї сѣнт: голѣла de Patras, Лепанте
шї Наполи de Romania.

Кліма Гречїї есте калдѣ шї дѣлче; пѣмѣн-
тѣл есте родитор ин бѣкѣте, вїнурї шї родурї
delicate: Лѣмѣї, портокале, кїтре, масліне,
smokine шї алтеле; аре довітоаче domesnice
шї сѣлватїче шї оаре кѣтева дїн мінерале.

Лѣкѣиторїї сѣнт Гречїї шї сѣнт ка ла ҃н мї-
ліон

Релїїа domnitoare este чеа Гречеаскѣ пра-
вославнїкѣ, дар сѣнт слободѣ шї алте Релїїї.

Капітала Гречїї есте Атена; дѣн' ачена че-
тѣцї маї маї сѣнт: Тріполица, Mistra Argos
шї алтеле.

De Гречїа дїн шї ҃н пѣмѣр mare de Ostroa-
ve дїн Архіпелаг, кѣре кѣ ҃н пѣме се зїк Чїкладе.

А С І А.

Asia este маї де 5 орї маї mare де кѣт Ев-
ропа; ea се хотѣраче ла nord кѣ океанѣл ин-
трїеат; ла est кѣ океанѣл чел mare; ла syd
кѣ marea Indii; ла west кѣ Европа, рѣла Don-
marea de Azof: стрѣмїтоареа Феодосїа, ма-

реа

реа неагръ, стрѣмтоареа Konstantinopolулуї, мареа де Marmara, стрѣмтоареа де Галиполи, Архипелагул, мареа Mediterанъ, ку Африка prin Istmул Sуед ши ку голфул Аравик.

Мунци маї марї in Asia сѣнт: Хималая унде este Давалагир, върфул чел маї inalt де не фаца пѣмѣнтулуї; кѣтре ачеаста este ши мунци Алтаї, мунтеле Каѣкасу ши мунтеле Тауру.

Рѣурї маї марї сѣнт: Еуфратул, Тигрул, Гангул, Индул ши алтеле маї micї.

Бълци маї марї сѣнт: Арал, Байкал ши мареа моартъ саѣ лакул асфалтид,

Клима in Asia ла nord este frigуроасъ, ла mijлок este калдъ ши spre syd este fierbinte де tot. — Пѣмѣнтул чеа маї mare parte din Asia де mijлок ши де кѣтре syd este foarte fericit in родире; dar мунци чеї inaltї сѣнт аконеридї ку зъпадъ вечникъ. In Asia де mijлок сѣнт ши нустїї нисиноасе каре din мѣл, ши ну креще нимик не дѣнселе. In Siberia despre nord este тарнъ вечникъ.

Продуктуриле Asii челе маї delicate сѣнт: аромате, скордишоаръ, пѣкшоаръ, кушоаре, пипер, рабарваръ, камфор, гѣми, тѣмѣе, смирнѣ, кафеа, trestie де захар, бѣмбак, лѣмѣї, чаїѣ, орез ши алтеле. Din доbitoаче are Asia, елефанци, кѣмиле, каї, моск, маїмѣде, леї

țigri, rășni, papagală și altele. Din minerale are mărghitar, aur, argint, fier, aramă, magnet, pietri scumpe și altele.

Лькуиторі in Asia sânt de deosebite nații care fac deosebite staturi și, sânt peste tot ca la 500 milioane.

Limbi de кънетение din care saă фькы toate челелалте sânt in Asia нумаі 8, dar sokotinduse și dialektеле sânt peste tot 987.

Релиції de кънетение афарь де чеа крецинеаскь, еврейаскь și mahomedань, sânt релиція браминикь, будистикь și saveistikь.

Asia se imparte in пьрциле ырмьтоаре :

1. Turcia asiatică че о стьпжнеше Султаныла дела Constantinopol, unde sânt четьциле Брѣса și Smirna.

2. Arabia unde sânt четьциле Мека și Medina.

3. Persia ку капиталеле Техран și Isпahan.

4. Tataria чеа mare ку капитала Бухара.

5. Rysia Asiatică ку Siberia și ку peninsula Kamчатка, че sânt але Амперьциі Rysii din Eуропа; аичі sânt четьциле Товолск și Иркутск.

6. India ку четьциле Делі și Калкута. Аичі Енглези din Eуропа стьпжнеск мьлте провинції.

7. Амперьция Kineй care este чеа маї mare

ре Амперъіе дін луге; кѹ капиталеле Пе-
кин ші Nankin.

8. Крѹга Іапоніі че се алкѹтуеце дін оаре
кѹтева остроаве ші ѹнде есте капиталала Iedo.

Ostroавеле Аsіі челе маі інsemnате sѹnt а-
честе: 1. Борнео, 2. Sumatра, 3. Іава, 4. Цей-
лон, 5. Целевес, 6. Філіпінеле, 7. Кароліне-
ле, 8. Mindanao, 9. Молучіле ші алтеле маі
мічі.

A F R I K A.

Африка есте маі мікѹ де кѹт Asia, даг tot
маі mare де кѹт Европа; ea се тѹрдінеце ла
nord кѹ marea Mediterанѹ; ла est кѹ Asia prin
Istmѹл Sѹец, кѹсѹнѹл Arabік ші marea Indі-
lor; ла sѹd кѹ океанѹл аѹстрал ші ла best
кѹ Океанѹл Atlantic:

Мѹнці іn Африка sѹnt мѹнці Лѹні ші де
кѹтре nordѹл sѹѹ sѹnt мѹнці Atlas.

Рѹрї маі марї іn Африка sѹnt Нілѹл каре,
prin вѹрсареа sa де доѹ орі іnтр'ѹп an, імплі-
неце лпса плоіlor; дѹпѹ ачеста este Senegal,
Nіггѹ ші алтеле маі мічі.

Бѹлці маі іntinse sѹnt: Маравї, Дембеа
ші алтеле.

Кліма ın Африка маї peste tot este fierbin-
te, афарь де търџинї каре се рѣкопеск де а-
па търї, ши афарь де локурїле де пе лѣпгь
мунџї ынде este клима пунџинтеа маї потривїтъ.
Пьмѣнтѣа Афричи аре пѣстїи мѣлте ши лунџї
кале де кѣте 12 зїле, ынде пѣ креџе нїмїк ши
пѣ поате лѣкѣи нїмїнї. Прін мїжлокѣа Афри-
чи сѣнт ши локурї некѣноскуте, ынде н'а пѣ-
трѣнс нїчї ын ом' пѣпъ акѣма дїн ачеї мѣлџї
кѣлѣторї дїн Еѣропа. Пе ла търџинї маї кѣ
самъ сѣнт локурї фоарте родїтоаре.

Продѣктурїле Афричи сѣнт: грѣжѣ, орез, ле-
гѣмї, вїн, кафеа, трестїе де захар, пїпер, бѣм-
бак, фїнїче ши алте родурї delicate; дїн до-
вїтоаче аре: леї, тїгрї, пардонї, зебре, џїра-
фе, елефанџї, кѣмїле, крокоделї, маїмѣџе,
струџї, каї вестїџї, ої кѣ лѣпъ сѣбѣїре ши ал-
теле; дїн мїнерале аре: аѣр, арџїнт, арамъ,
пїетрї скѣмпе, саре ши апе мїнерале.

Лѣкѣїторї ın Африка ınкѣ сѣнт де наџї де-
осївите, ши сѣнт peste tot апроане 160 мїліоане.

Лїмбї де кѣпетенїе дїн каре с'аѣ фѣкѣт че-
ле лалте лїмбї сѣнт ın Африка мѣлте, кѣ то-
џѣа ши кѣ дїалектеле сѣнт 276.

Релїџїї де кѣпетенїе ın Африка сѣнт: релї-
џїа maxomedанъ, fetїштїкъ, Sabeїстїкъ, dar сѣнт
ши креџїнї ши еврей.

Пърциле Африци сѣнт ачесте :

1. Египта каре есте сѣв стѣпѣнѣа Султанулуї дела Константинопол ши аре четъциле Каиро ши Александрия.

2. Барбариа кѣ статуриле Триполис, Тунис ши Алжир ши кѣ капиталеле кѣ ачелашн нѣме. Ачесте статури инкѣ сѣнт сѣнѣсе Султанулуї дела Константинопол, афарѣ де Статул Алжир каре 'ла копѣнс францези ла апул 1829 ши ла стѣпѣнеск ши акѣт. Де Барбариа цѣне ши Провинция Фецан.

3. Алжирѣя Фец ши Мароко кѣ капиталеле кѣ ачелашн нѣме ши кѣ провинция Биле-дѣлгерид.

4. Пустиа Сахара кѣ челе лалте пърци але сале.

5. Сенегамбиа ѣнде сѣнт четъри марї : Тимбу ши Кахоне.

6. Нигриция саѣ Етиопиа кѣ четъциле Бурну, Капо ши Томбукту.

7. Гinea де сѣв кѣ четъциле Кѣмаса ши Бенин.

8. Гinea де жос кѣ четъциле Ст. Салвадор ши Лоанго,

9. Канѣ де bona speranza кѣ четатеа Кан.

10. Кафра кѣ провинциле Хотентотилор, мѣрциле Мозамбик, Зангебар, Адел ши Апан ши

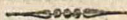
partea de mijloc ce nu s'а кѳроскут пѳль акум.

11. Abyssinia ку четатеа Gondar.

12. Nubia ку капитала Suakim.

13. Provincia Darfur ши Korдофан ку четатеа Koveh.

Ostroавеле челе маї маї але Африци сѳнт ачесте: 1. Madagaskar, 2. Sokotara, 3. St. Elena unde а fost surprinut ши а ши мурит Napoleon Бунѳпарте Императул Французилор 4. Ostровул иналцарї, 5. Канул verde, 6. Ostроавеле Canarie, 7. Madeira, 8. Azorile.

A M E R I K A .

Amerika се мѳрѳинеце ла nord ку Oceanула ингредат дела nord; ла est ку Oceanула atlantik; ла sud ку Oceanула austral; ла vest ку Oceanула чел mare.

Мунци маї инсемнаци ин Amerika сѳнт Cordilleras, ши чел маї иналт вѳрф din еї este Chimborazo.

Рѳурї маї маї сѳнт: рѳул Amazoanelor, St. Lorenzo, Rio dela Plata, Orinoco ши Mississippi.

Блаци маї сѳнт: Baata de sud ку toate

пърділе сале, Viniger, валта робілор ши алтеле,

Кліма in Америка este deosibitъ; кьтре nord е фригуроасъ, маї шpre syd е калда, dar пікьпірі нѹ е fierbinte ка in Африка. — Пьмѡптул Америци ар фї foarte родitor кьнд ар фї лѹкрат bine, dar нѹмаї пе ѹпеле локурї este кѹлтиват кѹм се каде. Sѡnt ши in Америка локурї некѹnoseкте пѡпъ акѹма.

Продуктурїле Америци sѡnt грѡнеце дѹсе din Еѹropa ши sѡдите аколо, orez, legumї, кафеа, бутбак, поаме инфелурїте, пїпер ши аромате; din dovitoаче арe: каї, vite корнѹте, маїмѹде, леї, tigri. напaгалї, колїври, шер ши маї ши алте dovitoаче domesnice а ле Еѹropи; din minerале арe: аѹр. арѹint, фер, арамъ, diamant ши алтеле.

Лькѹitori in Америка sѡnt deosibitї, пе-
ste tot sѡnt ка ла 60 милїoane.

Лїмбї in Америка din преѹпъ кѹ Dїалектеле sѡnt 1214 лїмбї;

Релиѹїе, афаръ де чеа креѹїнеаскъ ши еврейаскъ, este чеа fetiștikъ.

Америка се imparte in доѹ: Америка septentrionalъ саѹ де кьтре nord, ши Америка meridionalъ саѹ де кьтре syd.

Пърділе Америци septentrionale sѡnt ачeste:

1. Провінціале de лѣнгъ голфѹа Баѳин кѹ Гренландіа ші Шидверга;

2. Канада а Енглезілор кѹ Провінціале de лѣнгъ голфѹа Худзон; аичі este четатеа Квебек.

3. Цѣріле челе некѹноскуте але Америка-пілор.

4. Републіка statyrілор ѹnіte кѹ четѣділе Boston, Newіork, Philadelphia ші Basington.

5. Калифорнія.

6. Мексико кѹ четатеа Мексико.

7. Гватимала кѹ четатеа Гватимала.

Пѣрділе Americi meridionale sѹnt ачесте

1. Републіка Колумбіа кѹ капітала Santa-fe-de Bogota.

2. Републіка Перу кѹ капітала Lima.

3. Републіка Болівія кѹ капітала Лапац.

4. Републіка Хілі кѹ капітала St. Іаго.

5. Републіка провинцілор ѹnіte дела Плата кѹ капітала Buenos-Air.

6. Амперѣдіа Brazilii кѹ капітала Rio Janeiro.

7. Patagonia.

Ostroавеле челе маї insemnate але Americi sѹnt; Antілеле intre care Ostroаве маї маї sѹnt: 1. Куба, 2. Јамаика, 3. Хаїті саѹ St. Domingo, 4. Мартініка ші алтеле маї мичі.

ОЧЕАНІА САШ ПОЛІНЕЗІА ОРІ АУСТРАЛІА.

Очeанiа копринде тоате Остроавеле дин очeанѹа чел маре, дела остроавеле Асии де кѹтре est пѣнѣ ла марѣинеле Америкѣ.

Клѣма ин тоате Остроавеле ачесте este по-трѣвѣтѣ ми пѣмѣнтѹа este родитор де деосѣвѣте поаме, родѹрѣ шѣ легѹмѣ, are довитоаче шѣ минерале.

Челе маї марѣ Остроаве сѣнт ачесте: 1. О-ланда пѹоѣ; 2. Гѣнеа пѹоѣ; 3. Британѣа пѹоѣ шѣ о мѹлѹиме де грѹпе каре копринд маї мѹл-те остроаве маї мѣчѣ.

С Ф Ж Р Ш І Т.

